

ÎNCHEIERE

28 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Ion Druță
Nina Vascan

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Cotun Serghei și Oprea Marcela,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cotun Serghei împotriva Silvei Șchirca cu privire la declararea nulității contractului de donație și cererea de chemare în judecată a Silvei Șchirca împotriva lui Cotun Serghei și Oprea Marcela cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Cotun Serghei și Oprea Marcela, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Ialoveni din 02 februarie 2016,

c o n s t a t ă

La 12 iunie 2007, Cotun Serghei a depus cerere de chemare în judecată, concretizată la 04 decembrie 2007, împotriva Silvei Șchirca cu privire la declararea nulității contractului de donație.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, s-a aflat în relație de prietenie cu pârâta Șchirca Silva, care avea doi copii din prima căsătorie. În luna iunie 1999, pârâta a plecat peste hotarele Republicii Moldova, și anume în Italia, copiii acesteia rămânând în grija dânsului.

Invocă Cotun Serghei că la 28 februarie 2002, potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 482, a cumpărat apartamentul nr. XXXXX cu trei odăi, situat în XXXXX, unde a efectuat reparație capitală. În anul 2005 s-a îmbolnăvit grav, iar Șchirca Silva când a aflat despre starea sa de sănătate s-a întors în țară. Fiind într-un moment de disperare și stare morală dificilă, a fost dus în eroare de către pârâtă și i-a donat acesteia la 25 august 2005 apartamentul nominalizat.

Susține reclamantul că între dânsul și pârâtă nu au existat careva relații similare familiei, neavând un buget unic până la momentul încheierii contractului de donație,

adică în perioada anilor 2003-2004, ultima transferându-i doar suma de 1450 dolari SUA și 1023,44 euro pentru întreținerea copiilor săi.

Menționează Cotun Serghei că în perioada august 2005 – decembrie 2005 a trecut mai multe comisii medicale și în consecință, la 29 decembrie 2005 a fost pensionat din cadrul MAI pe motiv de boală, restabilindu-se în organele afacerilor interne la 29 septembrie 2006. În timpul petrecerii comisiilor de vitalitate i s-a comunicat că posibil i se va atribui grupă de invaliditate, informație ce a dus la destabilizarea stării sale psihice, apariția unei apatii și indiferențe față de viitor, devenind ușor influențabil. De asemenea, medicul care era responsabil de controlul său medical, i-a comunicat că posibil va avea nevoie de îngrijire specială din partea altor persoane. Astfel, pârâta a insistat ca să-i doneze apartamentul cu condiția acordării unui ajutor permanent de îngrijire și întreținere materială și fiind sub presiunea stării de fapt a lucrurilor, a acceptat. La notar a semnat contractul de donație practic fără să-l citească.

Declară reclamantul că nu dispune de alt spațiu locativ și nici de posibilități financiare de a-și procura un alt imobil.

Solicită Cotun Serghei declararea nulității contractului de donație nr. 3442 din 25 august 2005, încheiat între dânsul în calitate de donator și Șchirca Silva – donatar, obiectul căruia a constituit apartamentul nr. XXXXX din XXXXX, nr. cadastral XXXXX, cu dispunerea radierii din Registrul bunurilor imobile a înregistrării contractului de donație.

Prin hotărârea Judecătoria Ialoveni din 26 martie 2010, acțiunea a fost admisă, cu declararea nulă a contractului de donație din 25 august 2005 a apartamentului nr. XXXXX din str. XXXXX, încheiat între donatorul Cotun Serghei și donatarul Șchirca Silva. Totodată, s-a încasat din contul Silvei Șchirca în beneficiul lui Cotun Serghei suma de 884 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2012, a fost respins apelul declarat de Șchirca Silva și menținută hotărârea Judecătoria Ialoveni din 26 martie 2010.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 martie 2013, a fost admis recursul declarat de Șchirca Silva, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2012 și hotărârea Judecătoria Ialoveni din 26 martie 2010, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Ialoveni, în alt complet de judecată. Instanța de recurs a constatat că nu a fost atrasă în proces Oprea Marcela, proprietarul apartamentului în litigiu în temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 13 octombrie 2011, încheiat între ultima și Cotun Serghei.

În același timp, la 13 decembrie 2011 Șchirca Silva a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Cotun Serghei și Oprea Marcela cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că în anul 1995 a făcut cunoștință cu Cotun Serghei, ulterior locuind împreună cu copiii dânzei într-un apartament închiriat în mun. Chișinău. În vara anului 1999 a hotărât să plece la muncă în Italia, având intenția de a cumpăra un apartament pentru copiii săi. A avut o înțelegere cu Cotun Serghei ca să aibă grijă, în lipsa ei, de copii, convenind să-i transmită cu regularitate bani pentru întreținerea acestora și pentru procurarea unui apartament. Astfel, din banii trimiși de

către dânsa, la 28 februarie 2002 Cotun Serghei a cumpărat apartamentul nr. XXXXX din XXXXX, fiind încheiat în acest sens contractul de vânzare-cumpărare nr. 782 din 28 februarie 2002 cu Chian Hristina.

Invocă Șchirca Silva că după procurarea apartamentului, a continuat să-i transmită pârâului bani pentru efectuarea reparației în acesta, în anul 2004 ultimul trecând cu traiul împreună cu copiii dânsei în bunul imobil. În vara anului 2005, la revenirea în țară, între dânsa și Cotun Serghei s-a iscat un conflict, motiv din care a insistat ca ultimul să-i doneze apartamentul procurat din banii câștigați în Italia. Pârâțul a acceptat și la 25 august 2005 a fost încheiat contractul de donație nr. 3442, înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 21 martie 2006. În anul 2007, în legătură cu faptul că a inițiat reparația locuinței, a solicitat pârâului să elibereze odaia pe care o ocupa, în consecință fiind depusă la 12 iunie 2007 cerere de chemare în judecată cu privire la declararea nulității contractului de donație.

Menționează reclamanta că după devenirea definitivă a hotărârii Judecătoriei Ialoveni din 26 martie 2010, Cotun Serghei a înstrăinat apartamentul în litigiu Marceli Oprea, în baza contractului de vânzare-cumpărare din 13 octombrie 2011. Faptul că până-n prezent Oprea Marcela nu a venit să vadă apartamentul cumpărat, nu a înaintat față de dânsa careva pretenții și nici nu a solicitat eliberarea locuinței în care până la moment locuiesc copiii ei, denotă că contractul de vânzare-cumpărare este fictiv și nu a fost întocmit cu intenția de a produce careva efecte juridice.

Solicită Șchirca Silva declararea nulă a contractului de vânzare cumpărare nr. 8858 din 13 octombrie 2011 încheiat între Cotun Serghei și Oprea Marcela, cu recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. XXXXX din XXXXX.

Prin încheierea Judecătoriei Ialoveni din 30 aprilie 2013, cauzele civile au fost conexate într-un singur proces.

Prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 02 februarie 2016, acțiunea lui Cotun Serghei a fost respinsă ca neîntemeiată, iar acțiunea Silvei Șchirca a fost admisă parțial. S-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 8858 din 13 octombrie 2011 a apartamentului nr. XXXXX din XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX, încheiat între Cotun Serghei și Oprea Marcela. S-a încasat din contul lui Cotun Serghei în beneficiul Silvei Șchirca suma de 11412 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, pretenția cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate al Silvei Șchirca asupra apartamentului, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017, a fost respins apelul declarat de Cotun Serghei și Oprea Marcela, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Ialoveni din 02 februarie 2016.

Instanțele de judecată au conchis că, la materialele cauzei lipsesc probe ce ar dovedi că Șchirca Silva ar fi acționat dolosiv sau cu viclenie față de Cotun Serghei, iar argumentul ultimului precum că nu-și putea conștientiza acțiunile din cauza stării sănătății este neîntemeiat, deoarece maladia de care suferea acesta la data corespunzătoare nu influența voința și capacitatea sa de exercițiu.

Totodată, instanțele ierarhic inferioare au ajuns la concluzia declarării nulității contractului de vânzare-cumpărare din nr. 8858 din 13 octombrie 2011 în temeiul art. 221 alin. (1) Cod civil – actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este nul, deoarece Oprea Marcela nu a întreprins nici o acțiune din

care să rezulte că-și exercită în vreun fel atributele dreptului de proprietate, nu a perfectat contractele de prestare a serviciilor comunale pe numele său și nu a fost niciodată în acest imobil, care se află în posesia Silvei Șchirca și copiilor săi. Cât privește pretenția Silvei Șchirca cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, instanțele de judecată au considerat-o neîntemeiată, or, prin contractul de donație nr. 3442 din 25 august 2005 acesta a devenit proprietara apartamentului nr. XXXXX din XXXXX.

La 06 decembrie 2017, Cotun Serghei și Oprea Marcela au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017 și hotărârii Judecătoria Ialoveni din 02 februarie 2016, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În susținerea recursului, recurenții au reiterat motivele de fapt și de drept indicate pe parcursul examinării cauzei, invocând totodată interpretarea în mod eronat a legii de către instanțele ierarhic inferioare, precum și că nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei.

Declară Cotun Serghei și Oprea Marcela că au solicitat amânarea ședinței de judecată a instanței de fond din 24 decembrie 2015 din motiv că avocatul Negură Vladislav este bolnav, care însă a fost respinsă neîntemeiat de către instanța de judecată, iar la ședința următoare din 28 decembrie 2015, ultimul a prezentat cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, anexarea căreia a fost respinsă pe motiv că la ședința precedentă a fost finalizată examinarea cauzei în fond. Astfel, avocatul Negură Vladislav a solicitat reluarea examinării cauzei în fond, cererea fiind respinsă neîntemeiat și ilegal de către prima instanță.

Menționează recurenții că, contrar normelor de drept procedural, instanțele ierarhic inferioare nu s-au expus în privința raportului de expertiză psihologico-judiciare din 03 iulie 2009, potrivit căruia Cotun Serghei a acționat în lipsă de conștientizare adecvată a acțiunilor proprii și a consecințelor acestora în momentul încheierii contractului de donație.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017 redactată integral, a fost expediată în adresa recurenților Cotun Serghei și Oprea Marcela la 10 octombrie 2017 (f.d. 166, volumul III), însă lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia. În cererea de recurs, recurenții au indicat că au recepționat copia deciziei instanței de apel la 10 octombrie 2017.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de Cotun Serghei și Oprea Marcela la 06 decembrie 2017, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 17 ianuarie 2018, în adresa intimă Șchirca Silva a fost expediată copia recursului declarat, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intima nu și-a valorificat acest drept.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Cotun Serghei și Oprea Marcela este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Cotun Serghei și Oprea Marcela nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut ca temei al admisibilității recursului, argumentul invocat de Cotun Serghei și Oprea Marcela precum că prima instanța a încălcat normele de drept procedural, respingând anexarea cererii de completare a pretențiilor din acțiune, deoarece o asemenea cerere urma a fi depusă până la finalizarea examinării cauzei în fond.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurenților precum că instanța de apel nu s-a expus în privința raportului de expertiză psihologico-judiciare din 03 iulie 2009, potrivit căruia Cotun Serghei a acționat în lipsă de conștientizare adecvată a acțiunilor proprii și a consecințelor acestora în momentul încheierii contractului de donație, deoarece contravine conținutului deciziei din 08 iunie 2017, Curtea de Apel Chișinău pronunțându-se în modul corespunzător asupra argumentului dat.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar nu și temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Cotun Serghei și Oprea Marcela ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Cotun Serghei și Oprea Marcela se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Druță

Nina Vascan